

	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за Между-предметни връзки
Ядро 1: Социо-Културни Компетентности	<p><i>Стандарт 1: Използват уместно езикови средства, адекватни на ситуацията на общуване, съобразно с участниците в нея, темата, целта и условията.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Общуват в сферата на масовата комуникация с оглед на потребностите си. Използват съвременните информационни средства. <p><i>Стандарт 3: Изразяват твърдения и се аргументират; разказват и описват.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Извличат максимум съществена информация от всякакъв тип текст, емоционално вложения в текста смисъл. Тълкуват и разбират, оценяват и изразяват отношение към текстове, създадени в различни сфери на общуване. 	<p>Учениците трябва да усвоят:</p> <p>Тема 1: Текстът в сферата на масовата комуникация</p> <ul style="list-style-type: none"> Характеризират ситуацията на общуване в сферата на масовата комуникация. Осмислят особеностите и функциите на устния и писмения публицистичен текст. Използват средствата на езика в съответствие със спецификата на съвременните средства за масова комуникация. <p>Тема 2: Художествен текст</p> <ul style="list-style-type: none"> Осмислят особеностите и функциите на художествения текст. Разбират и тълкуват художествени текстове. Познават и уместно използват различните изразни средства в художествения текст (фонетични, лексикални и синтактични). 	<ul style="list-style-type: none"> сфера на масовата комуникация средства за масова комуникация (масмедии) публицистичен текст художествени средства /фонетични, лексикални и синтактични/ 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> Осъзнават ролята на медиите в живота на обществото. Разбират общественото мнение като коректив за развитие на обществото. Създават публицистични текстове за ученически вестници. Коментират въздействието на художествения текст, изразяват отношението си към него. 	<p>Литература, история, география</p> <p>Умения за събиране на факти и за тяхното представяне; умения за коментиране на факти и събития, за търсене на решения и разрешаване на проблемни ситуации.</p>
Ядро 2: Езикови	<p><i>Стандарт 4: Владееят граматичните</i></p>	<p>Учениците трябва да усвоят:</p> <p>Тема 1: Сложно</p>	<ul style="list-style-type: none"> главно и подчинен 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p>	<p>История, география</p>

<p>компетентности</p>	<p><i>средства на езика.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Разбират синтактични средства в различни по стил текстове. Подбират и комбинират синтактични средства за изразяване на свои мисли в нова ситуация. Конструират различни видове изречения и свързват изреченията в текст; използват различни средства за междуфразова връзка в текста. Владяят разнообразни средства за предаване на чужда реч. <p><i>Стандарт 5: При редактиране на собствен текст умеят да правят съответните синтактични трансформации.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Редактират текстове чрез използване на синтактични синоними, трансформират пряка реч в непряка и обратно, като отчитат стилистичния ефект. 	<p>изречение. Сложно съставно изречение.</p> <p>- Разграничават съчинителни и подчинителни връзки в сложното изречение, разбират отношенията между главното и подчиненото изречение.</p> <p>- Осъзнават и използват синтактичната синонимия (второстепенна част – подчинено изречение).</p> <p>Тема 2: Сложно изречение. Сложно смесено изречение</p> <p>- Разпознават съчинителните и подчинителните връзки в сложното смесено изречение; разбират стилистичния ефект /на практическо равнище/ от употребата им.</p> <p>- Познават структурата и особеностите, владеят интонацията и пунктуацията на сложното смесено изречение; уместно го употребяват в</p>	<p>о изречени е</p> <ul style="list-style-type: none"> подчинен о определи телно изречени е сложно смесено изречение <p>цитат</p> <p>цитиран е</p> <ul style="list-style-type: none"> полупряка реч 	<p>- Изследват стилистичния ефект от употребата на съчинителни и подчинителни връзки в различни видове текстове. Редактират с оглед на правилната пунктуация.</p> <p>- Създават модели на различни по състав изречения. Съставят изречения по зададени синтактични модели.</p> <p>- Анализират съвместното функциониране на глаголните времена в рамките на сложните смесени изречения от художествени и публицистични текстове.</p> <p>- Анализират и коментират чуждите текстове от различни информационни източници.</p>	<p>Развиват се умения за анализ и интерпретиране на факти; умения за абстрактно-логическо мислене.</p> <p>Литература</p> <p>Правилно използване на различни начини за цитиране.</p> <p>История</p> <p>Умения за обобщаване и абстрахиране на съществени признаци на факти и закономерности.</p>
------------------------------	--	--	--	---	---

	<p><i>Стандарт 1: Разбират значението на думи, свързани с обществения, икономическия и културния живот, и ги използват уместно.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее лексика, която им позволява да общуват в различни сфери на живота съобразно с потребностите си. Самостоятелно обогатяват речника си. 	<p>собствени текстове.</p> <p>Тема 3: Пряко и непряко предаване на чужда реч</p> <ul style="list-style-type: none"> - Владее правилата за пряко предаване на чужда реч. Познават начините за цитиране и тяхното правописно и пунктуационно оформяне, използват ги уместно в собствени текстове. - Разпознават полупряката реч и нейните специфични особености. Умеят да превръщат пряката реч в непряка, като правилно употребяват съвместно глаголните времена и модалните глаголни форми. Разбират и умеят да предават различията в отношението на говорещия към изказването. <p>Тема 4: Лексикално значение</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разпознават неутралната и експресивната лексика и умеят да използват изразните ѝ възможности в собствени текстове. - Познават неметафоричната и метафоричната употреба на думите, уместно ги използват в процеса на общуване според комуникативната ситуация. 	<ul style="list-style-type: none"> • лексикално значение • лексикология • неутрална и експресивна лексика • метафорична употреба на думите в текста 	<ul style="list-style-type: none"> - Наблюдават и сравняват функционирането на лексикалните средства на езика в чужди и собствени текстове от автентични комуникативни ситуации. - Редактират текстове с оглед на ситуационно-уместната употреба на експресивна лексика. - Коментират метафоричната употреба на думите в художествени текстове. <ul style="list-style-type: none"> - Работят с фразеологичен речник, за да мотивират правилната употреба на фразеологизмите в свой или чужд текст. 	
--	---	---	---	--	--

	<p><i>Стандарт 3:</i> Използват синоними и антоними, думи за родови и видови понятия, хипероним и и хипоними с оглед на стилового разслоение на езика.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Използват възможностите за синонимна замяна на свободни и устойчиви словосъчетания. <p><i>Стандарт 4:</i> Владяват граматичните средства на езика.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Правилно и целесъобразно използват глаголи в различни типове текстове, разбират стилистичната им функция. • Умеят да изразяват вероятни действия /условие, предположение, хипотеза/; владеят начините за изразяване на реално и нереално действие. 	<p>Тема 5: Лексикална съчетаемост на думите. Фразеологични словосъчетания - Подбират и съчетават думи в изречението и текста в зависимост от лексикалното им значение. - Осъзнават смисловите, граматическите и изразните особености на фразеологичните словосъчетания. Употребяват ги ситуационно уместно.</p> <p>Тема 6: Части на речта. Глагол - Познават особеностите на вида на глагола в българския език. Разпознават свършения и несвършения вид, правилно ги употребяват в различните глаголни времена в свързания текст. - Осмислят спецификата на наклонението като начин за изразяване на отношението на говорещия към връзката на действието и реалността. Умеят да използват изразните възможности на изявително, условно и повелително наклонение в собствени текстове. - Познават</p>	<ul style="list-style-type: none"> • лексикална съчетаемост • словосъчетание • свободно словосъчетание • устойчив и (фразеологични) словосъчетания • фразеологичен Речник • вид на глагола • несвършен вид • свършен вид • наклонение • изявително, повелително и условно наклонение • преизказни глаголни форми 	<p>- Изследват изразните възможности и стилистичната употреба на глаголните видове в различни текстове. Редактират и оценяват при работа в екип собствени съчинения с оглед на уместната употреба на глаголните видове в различни глаголни времена, на наклоненията и преизказните глаголни форми.</p> <p>- Работят със записи на разговорна реч, като наблюдават употребата на времената и наклоненията. Изследват съвместната употреба на времената в художествени текстове. Анализират и коментират типове грешки при съвместната употреба на времената и наклоненията в собствени текстове.</p>	
--	---	--	--	---	--

		<p>същността на преизказването, уместно употребяват преизказните форми в комуникативната ситуация за изразяване на отношението на говорещия към изказването. Използват изразните им възможности в собствени текстове.</p> <p>Тема 7: Глагол. Съвместна употреба на глаголните времена и наклонения</p> <p>- Познават основните глаголни времена и владеят умения за съвместната им употреба в различни текстове за предаване на собствена или чужда информация.</p>	Граматика		
<p>Ядро 3: Социална и езикова компетентност. Устно общуване</p>	<p><i>Стандарт 1: Участват с изказване в дискусии:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>придържат се към темата и организират логически своето изказване;</i> - <i>могат да оспорят мнение, различно от тяхното, като проявяват толерантност;</i> - <i>следват хода на диалога;</i> - <i>позовават се на вече казаното.</i> <p>• Формулират теза, привеждат аргументи, обобщават разсъжденията си.</p>	<p>Учениците трябва да усвоят:</p> <p>Тема 1: Дискусия</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ориентират се в темата на дискусията. - Участват в дискусия, като организират логически и аргументирано изказването си, проявявайки толерантност към опонента си. - Спазват правоговорните норми, съобразяват интонацията и силата на гласа си с конкретната комуникативна ситуация. 	• дискусия	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Изпълняват ролята на читател в сферата на масовата комуникация. Подбират материали от периодичния печат за актуално събитие. Събират информация от интернет по поставен проблем. - Правят проучвания и водят бележки при подготовката си за участие в 	<p>Литература, история, география</p> <p>Подборен преразказ на изучавани произведения от художествената литература.</p> <p>Изразяване на собствено мнение по поставен проблем от различни предметни области.</p>

	<p><i>Стандарт 2:</i> <i>При публични изказвания:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - спазват нормите на книжовния правоговор; - говорят с подходяща за ситуацията интонация и сила на гласа; - проявяват усет за поставяне на логическо ударение. <ul style="list-style-type: none"> • Предават съдържанието на текстовете от различни сфери на общуване, като спазват правоговорните правила, съобразяват силата на гласа си с изискванията на съответната комуникативна ситуация. 	<p>Тема 2: Отзив. Анотация</p> <ul style="list-style-type: none"> - Формулират мнение за прочетена книга, актуално събитие и пр.; подбират аргументи. Обобщават и дават оценка. - Използват езикови средства, съобразени с изискванията на устното официално речево общуване. - Пестеливо използват неезикови средства /мимики, жестове/. 	<ul style="list-style-type: none"> • отзив 	<p>дискусия на дадена тема.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Прилагат различни стратегии за водене на дискусия. - Посещават библиотека. 	
<p>Ядро 4: Социо-Културна и езикова компетентност. Писмено Общуване</p>	<p><i>Стандарт 1:</i> <i>Търсене на информация от различни източници:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Използват периодични издания. • Ориентират се в жанровите особености на новинарския текст и на художествената литература, изучавана в този клас. • Могат да коментират съдържанието на текст. 	<p>Учениците трябва да усвоят:</p> <p>Тема 2. Съчинение разсъждение – отговор на въпрос</p> <ul style="list-style-type: none"> - Създават съчинение, в което тълкуват, коментират, анализират и т. н. текста, за да аргументират позицията си във връзка с формулирания въпрос. - Изграждат текста в съответствие с комуникативното намерение. - Съставят план на текста. - Построяват логически изложението си, подбират езиковите средства в съответствие със ситуацията на 		<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Самостоятелно работят върху варианти за чернова и белова на собственото си съчинение. - Четат го изразително в клас, като поставят акценти, правят паузи, съобразяват силата на гласа си с обстановката. - Слушат внимателно съчиненията на съучениците си. Коментират достоинства и слабостите им и ги оценяват. 	<p>Литература</p> <p>Умения за подборен преразказ, за създаване на свой текст на свободна тема и жанр по избор; умения за коментиране и интерпретиране на проблеми от художествената литература</p>

	<p><i>Стандарт 2:</i> <i>Създаване на собствени текстове:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Създават текстове от аргументативен тип – отговор на научен, литературен и житейски въпрос. • Разграничават свидетелски и несвидетелски разказ. • Планират и структурират текста съобразно с темата и целта на общуването; обособяват тематично-смислови части; изграждат абзаци с оглед на смисъла; умеят да избират жанра и да композират текст. • Имат формирани правописни навици по отношение на думите с проверяем правопис и на често употребявани думи с непроверяем правопис. • Могат да напишат автобиография, молба, заявление. 	<p>общуване и с основните изисквания за писмено общуване (правопис, пунктуация, графично оформяне на текста).</p> <p>Тема 1. Съчинение на свободна тема</p> <ul style="list-style-type: none"> - Създават съчинение по формулирана тема (или във връзка с даден обект) в съответствие с субективното комуникативно намерение на учениците. - Съставят план на текста. - Построяват логически изложението си, подбират езиковите средства според ситуацията на общуване и го оформят в съответствие с основните изисквания за писмено общуване (правопис, пунктуация, графично оформяне на текста). <p>Тема 3. CV /автобиография/, молба, заявление</p> <ul style="list-style-type: none"> - Подбират факти и пишат CV; - Обмислят съдържанието на молба, заявление, като се съобразяват с адресата и с изискванията за графично оформление. 	<ul style="list-style-type: none"> • съчинение на свободна тема • CV /автобиография/ молба заявление 		
--	--	--	--	--	--

БРОЙ НА ТЕМИТЕ ЗА НОВИ ЗНАНИЯ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА VII КЛАС

1. Текстът в сферата на масовата комуникация
2. Художествен текст
3. Сложно изречение. Сложно съставно изречение
4. Сложно съставно с подчинено определително изречение
5. Сложно изречение. Сложно смесено изречение
6. Пряко и непряко предаване на чужда реч
7. Лексикална съчетаемост на думите
8. Фразеологични съчетания
9. Вид на глагола
10. Наклонение на глагола
11. Преизказни форми на глагола
12. Съвместна употреба на глаголни времена и наклонения
13. Дискусия
14. Отзив, анотация
15. Съчинение разсъждение – отговор на въпрос
16. Съчинение на свободна тема
17. CV, молба, заявление